

**ΠΩΣ ΕΝΑ ΣΥΚΟ ΣΤΑΘΗΚΕ ΑΦΟΡΜΗ
ΝΑ ΚΑΤΑΣΤΡΑΦΕΙ Η ΚΑΡΧΗΛΟΝΑ**

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ - ΑΣΚΗΣΕΩΝ

1. Ερωτήσεις - ασκήσεις ανοικτού τύπου

1. Να γραφούν οι πλάγιες πτώσεις των κυρίων ονομάτων του κειμένου.
2. Να μεταφέρετε τα δευτερόκλιτα προσηγορικά³³ ονόματα του κειμένου στην αντίστοιχη πτώση του άλλου αριθμού.
3. Να μεταφέρετε τα τριτόκλιτα προσηγορικά ονόματα του κειμένου στην αντίστοιχη πτώση του άλλου αριθμού και να δηλώσετε το γένος τους.
4. Των προσηγορικών ονομάτων του κειμένου που βρίσκονται σε αφαιρετική πτώση να γραφούν οι πλάγιες πτώσεις και των δύο αριθμών.
5. Να γραφούν οι πλάγιες πτώσεις και στους δύο αριθμούς των τριτοκλίτων ουσιαστικών που σχηματίζουν τη γενική πληθυντικού με κατάληξη -ium.
6. Των μονοκαταλήκτων επιθέτων του κειμένου να γραφούν οι πλάγιες πτώσεις των δύο αριθμών στο αρσενικό και στο ουδέτερο γένος.
7. *hanc ficum*: Να κλιθούν μαζί και στους δύο αριθμούς.
8. Να μεταφέρετε τις αντωνυμίες του κειμένου, πλην των προσωπικών, στην αντίστοιχη πτώση του άλλου αριθμού και στα τρία γένη.
9. Των αορίστων αντωνυμιών του κειμένου να κλιθεί ο ενικός αριθμός του αρσενικού γένους.
10. Να γράψετε στην ονομαστική ενικού και των τριών γενών όλες τις μετοχές των ρημάτων του κειμένου στη φωνή που βρίσκονται τα ρήματα.
11. Να γράψετε τις πλάγιες πτώσεις ενικού και πληθυντικού αριθμού, και στα τρία γένη, της μετοχής του ενεστώτα που απαντά στο κείμενό σας.
12. Να μεταφερθούν τα ρήματα του κειμένου στο αντίστοιχο πρόσωπο του άλλου αριθμού στο χρόνο, στην έγκλιση και στη φωνή που βρίσκονται.
13. Να κλίνετε την προστακτική ενεστώτα και μέλλοντα των ρημάτων της 1ης συζυγίας του κειμένου στη φωνή που βρίσκονται.

---

³³ Βλ. υποσ. 1.

14. Να γίνει χρονική αντικατάσταση των ρημάτων της 2ης συζυγίας του κειμένου σε όλες τις εγκλίσεις, στη φωνή που βρίσκονται.
15. Να γίνει χρονική αντικατάσταση των ρημάτων της 3ης συζυγίας του κειμένου σε όλες τις εγκλίσεις, στη φωνή που βρίσκονται.
16. Να γίνει χρονική αντικατάσταση των ρημάτων της 4ης συζυγίας του κειμένου σε όλες τις εγκλίσεις, στη φωνή που βρίσκονται.
17. Των ρημάτων “attulit” και “dixissent” να κλιθεί η προστακτική ενεστώτα στην οικεία φωνή.
18. Των αποθετικών και ημιαποθετικών ρημάτων του κειμένου να γραφούν όλοι οι τύποι της ενεργητικής φωνής.
19. Να γραφούν οι αρχικοί χρόνοι όλων των ρημάτων του κειμένου και στις δύο φωνές.
20. Να συμπληρώσετε τα τακτικά αριθμητικά που αντιστοιχούν στους δέκα πρώτους αριθμούς:
  - α) ..... ficum
  - β) ..... bellum
  - γ) ..... diem
  - δ) ..... ianuam
  - ε) ..... homo
  - στ) ..... puero
  - ζ) ..... cohorti
  - η) ..... numerus
  - θ) ..... legionis
  - ι) ..... filius
21. Στις παρακάτω ομάδες λέξεων να υπογραμμίσετε τις παρείσακτες. Τι κοινό έχουν με τις υπόλοιπες λέξεις της ομάδας και ως προς τι διαφοροποιούνται από αυτές;
  - α) *ostendite, decerpite, audite, deponite, dicite.*
  - β) *ostende, habe, depone, sume, dele, decerpe.*
  - γ) *scitote, deletote, ostenditote, deponitote, legitote, creditote.*
  - δ) *tutamini, habemini, delemini, amovemini.*

22. Να ξαναγραφούν οι παρακάτω περίοδοι, αφού μεταφερθούν οι κλιτοί τύποι στον άλλο αριθμό (στο αντίστοιχο πρόσωπο ή στην αντίστοιχη πτώση), όπου αυτό είναι δυνατόν.
- α) *Imitare, puer, clarissimos viros.*
  - β) *Affertote hunc et abitate.*
  - γ) *Interrogate hunc de sociis nostris.*
  - δ) *Dic quid videris.*
  - ε) *Noli hoc facere.*
  - στ) *Scitote hanc ficum decerptam esse Carthagine.*
  - ζ) *Hic interrogavit quando ficus decerpta esset.*
  - η) *Haec ficus ante tertium diem decerpta est.*
  - θ) *Ne credideritis hunc hominem vobis consulturum esse.*
  - ι) *Nolite haec credere et nimiam fiduciam deponite.*
23. Πώς θα μετασχηματισθούν οι παρακάτω προτάσεις, προκειμένου να εκφράσουμε απαγόρευση; Να χρησιμοποιήσετε τους δύο τρόπους που γνωρίζετε για το μετασχηματισμό τους.
- α) *Intrate in cubiculum.*
  - β) *Evertite urbem.*
  - γ) *Studete agriculturae.*
  - δ) *Aperi iniuriam.*
  - ε) *Habe spem.*
24. Να μεταφέρετε τα ρήματα των κυρίων προτάσεων στο αντίστοιχο πρόσωπο της οριστικής υπερσυντελικού και χωρίς να μεταβάλετε τη χρονική βαθμίδα να επιφέρετε τις απαιτούμενες τροποποιήσεις στις δευτερεύουσες προτάσεις, ώστε οι νέες περίοδοι να είναι νοηματικώς και συντακτικώς αποδεκτές.
- α) *Interrogo quando haec ficus decerpta sit ex arbore.*
  - β) *Interrogabam quando haec ficus decerpta esset ex arbore.*
  - γ) *Quaerimus quid Cato attulerit ex Carthagine.*
  - δ) *Quaerebas num hostis prope esset.*
  - ε) *Rogabat quis venisset et quid nuntiavisset.*
  - στ) *Scimus quid de nobis dixeris.*
  - ζ) *Interrogabo quando venturi sint.*

- η) *Interrogavimus quando haec ficus decerpta esset.*
 θ) *Interrogavi quando Carthago deleta esset.*
 ι) *Rogo num hominem sciatis.*
25. Να δικαιολογήσετε, με βάση τον κανόνα της ακολουθίας των χρόνων, τον χρόνο της υποτακτικής των δευτερευουσών προτάσεων της προηγούμενης ασκήσεως.
26. Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική, όπου αυτό είναι δυνατόν:
- α) *Cato attulit quodam die in curiam ficum praecocem ex Carthagine.*
 β) *Hanc ficum ex arbore ante tertium diem decerpsi.*
 γ) *Romani bello Carthaginem deleverunt.*
 δ) *Romani cum Carthaginensibus bellum sumpserunt, quo Carthago deleta est.*
27. Να εντοπίσετε και να χαρακτηρίσετε τους ομοιόπτωτους και ετερόπτωτους ονοματικούς προσδιορισμούς του κειμένου.
28. Να δικαιολογήσετε τον συντακτικό ρόλο των τύπων που βρίσκονται σε αφαιρετική πτώση.
29. Να προσδιορίσετε το είδος των παρεμφάτων του κειμένου και να δικαιολογήσετε τον χρόνο στον οποίο βρίσκονται. Να δικαιολογήσετε την πτώση του υποκειμένου τους.
30. Να δικαιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής και εκφοράς της χρονικής πρότασης του κειμένου.
31. Να εντοπίσετε τον υποθετικό λόγο του κειμένου, να προσδιορίσετε το είδος του και να δικαιολογήσετε τον τρόπο εκφοράς της υπόθεσης και απόδοσης.³⁴
32. Να εντοπίσετε την πλάγια ερωτηματική πρόταση του κειμένου και να δικαιολογήσετε τον τρόπο εκφοράς της.
33. Να εντοπίσετε τις αναφορικές δευτερεύουσες προτάσεις του κειμένου και να δικαιολογήσετε τον τρόπο εκφοράς τους.
34. Να εντοπίσετε τις προθέσεις του κειμένου και να προσέξετε τη σύνταξή τους.

³⁴ Ο διδάσκων δεν πρέπει να επιμένει ιδιαίτερα στην άσκηση αυτή, αφού οι υποθετικοί λόγοι θα διδαχθούν αναλυτικά σε επόμενο κεφάλαιο. Πρέπει όμως, όταν θα διδάξει τους υποθετικούς

35. Να εντοπίσετε τους συνδέσμους του κειμένου και να εξηγήσετε το συντακτικό τους ρόλο.
36. Να εντοπίσετε τις λέξεις του κειμένου που έχουν ετυμολογική σχέση με αντίστοιχες λέξεις της ελληνικής (αρχαίας και νέας).
37. Να τεθεί το σημείο της μακρότητας ή της βραχύτητας πάνω από το φωνήεν της παραλήγουσας των παρακάτω τύπων της προστακτικής και να θέσετε το τονικό σημείο της οξείας στην συλλαβή που τονίζεται. Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας: *ostendito, ostenditote, tutamini, cavete, decerpe, scitote, legunto, audiunto, dicite, nolite*.
38. Να μεταφραστούν στα Λατινικά:
- Μάθετε πως αυτό το σύκο πριν τρεις ημέρες το έκοψα στην Καρχηδόνα.*
  - Φυλαχτείτε από τον κίνδυνο και αποβάλετε την υπερβολική αυτοπεποίθηση.*
  - Πότε νομίζετε ότι αυτό το σύκο κόπηκε από το δέντρο;*
  - Μην τον πιστεύετε, διότι λέει ψέματα.*
  - Μην τον ακολουθείτε· ο ίδιος δεν γνωρίζει ότι βρίσκεται στον έσχατο κίνδυνο.*
  - Μην καταστρέψετε τα δάση.*
39. Με τις ομάδες λέξεων που σας δίνονται να κατασκευάσετε ισάριθμες αποδεκτές προτάσεις, αφού τοποθετήσετε την κάθε λέξη στον κατάλληλο τύπο και στην κατάλληλη θέση. Τα ρήματα να τεθούν σε οριστική παρακειμένου. Να προσέξετε ώστε το νόημα να είναι αποδεκτό:
- hic, decerpor, ficus, Carthago*
  - omnis, dico, sum, recens, hic, ficus*
  - confido, opes, suus, hic*

λόγους, να υπενθυμίσει την περίπτωση αυτή. Για την απάντηση της άσκησης βλ. Μ. Πασχάλης - Γ. Σαββαντίδης, *Λατινικά Λυκείου. Το βιβλίο του καθηγητή*, σελ. 73.

2. Ερωτήσεις - ασκήσεις κλειστού (αντικειμενικού) τύπου

I. Συμπλήρωση κενών

1. Να συμπληρώσετε τα κενά επιλέγοντας από τις λέξεις που δίδονται μέσα στις παρενθέσεις τη λέξη που κάθε φορά απαιτείται, αφού τη μεταφέρετε στον κατάλληλο τύπο. Τα ρήματα, με τα οποία θα συμπληρώσετε τα κενά των κυρίων προτάσεων, να τεθούν σε προστακτική ενεστώτα· στην περίπτωση που εκφράζεται απαγόρευση τα κενά να συμπληρωθούν σύμφωνα με τους γνωστούς σας κανόνες. Για τη συμπλήρωση των ρημάτων των δευτερευουσών προτάσεων να λάβετε υπόψη σας τον κανόνα της ακολουθίας των χρόνων. Να προσέξετε ώστε οι προτάσεις να είναι νοηματικώς αποδεκτές:

- α) *Pueri, ... patrem vestrum, virum clarissimum, et eum*
..... (imitor, amo)
- β) ..... *hominem quis ..... et quid* .....
(interrogo, sum, volo)
- γ) ..... *et imperatori ..... quid videritis et*
..... (abeo, nuntio, audio)
- δ) *Ille ficum ..... Carthagine ante ..... diem decerptam*
ostendens civibus suis dixit: "Hostem tam prope ..... urbis
habetis; patriam ..... , periculum ..... , metum
..... " (quidam, murus, tertius, tutor, depono, caveo)
- ε) *Hanc ficum patribus ..... (β' πληθ.) et* .....
eos quando eam decerptam esse ex arbore ..... (puto,
ostendo, interrogo)
- στ) *Ille dixit militibus: "Ne ..... fiduciam vestram et ne*
..... hanc solum posse periculum ....."
(depono, puto, expello)
- ζ) *Mi fili, ... patriam, ... patri tuo, ...*
..... impudens. (amo, pareo, nolo, sum)
- η) ..... *fortiter, Romani, ... hostes, ...*
patriam. (pugno, libero, expello)

- θ) *Pueri, ... sententiam virorum magnorum et eos qui leges et rem publicam stabiliverunt ..... (sequor, honoro)*
- ι) *Neminem ..... timor; ..... in timorem se dare. (concupio, nolo)*
2. Από τα δύο ρήματα που δίδονται μέσα στις παρενθέσεις να επιλέξετε αυτό που ταιριάζει στο νόημα και να σχηματίσετε από αυτό τον τύπο της προστακτικής του ενεστώτα που λείπει:
- α) *Tum ille dixit eis: “..... patriam et domos vestras.” (tutor, confido)*
- β) *Dux milites his verbis admonet: “..... vim et dolos hostium.” (remaneo, caveo)*
- γ) *Tum mater filio dixit: “..... viros clarissimos, qui rem publicam stabiliverunt.” (imitor, decerpo)*
- δ) *....., puer, ad id, quod te interrogabo. (respondeo, ostendo)*
- ε) *....., mi fili, in pugna fortis. (vinco, sum)*
3. Στηριζόμενοι στο νόημα του κειμένου να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω περιόδων έτσι ώστε να είναι νοηματικώς αποδεκτές:
- α) *Haec ficus ante tertium diem Carthagine ..... . Tam prope a muris ..... sunt.*
- β) *Debetis periculum ..... , patriam ..... . Opibus urbis ne .....*
- γ) *Cato attulit in curiam ficum praecocem ex Carthagine, ... eam patribus et eos ..... : “Quando hanc ficum decerptam esse ..... ex arbore?”*

II. Ερωτήσεις - ασκήσεις της μορφής “Σωστό - Λάθος”

1. Να εξετάσετε αν οι παρακάτω προτάσεις είναι συντακτικώς ορθές ή εσφαλμένες και να σημειώσετε την ένδειξη X στο οικείο πλαίσιο:

	Σωστό	Λάθος
α) <i>Interrogate hos num hominem cognoscant.</i>	☐	☐
β) <i>Dicite mihi, puer, quid scribas.</i>	☐	☐
γ) <i>Sequere, pueri, bonos viros.</i>	☐	☐
δ) <i>Quando hoc ficum decerptum est?</i>	☐	☐
ε) <i>Ne deposueritis fiduciam tuam.</i>	☐	☐
στ) <i>Mementote urbem in summo periculo quondam esse.</i>	☐	☐
ζ) <i>Scitote tam prope a muris nos hostem habere.</i>	☐	☐
η) <i>Confidite opibus vestris et cavete pericula.</i>	☐	☐
θ) <i>Tutamini urbem et vitam vestram.</i>	☐	☐
ι) <i>Quando has ficos ex arbore me decerpisse putes?</i>	☐	☐

2. Να εξετάσετε αν οι παρακάτω προτάσεις ανταποκρίνονται στο νόημα του κειμένου και να σημειώσετε την ένδειξη X στο οικείο πλαίσιο:

	Σωστό	Λάθος
α) <i>Cato ficum praecocem Carthagine decerptam ante tertium diem in curiam attulit et patribus ostendit.</i>	☐	☐
β) <i>Propter ficum quandam sumptum est Punicum bellum tertium, quo Carthago deleta est.</i>	☐	☐
γ) <i>Omnes patres ante tertium diem ficum decerptam esse Carthagine responderunt.</i>	☐	☐
δ) <i>Cato interrogavit patres quando ei ficum decerptam esse ex arbore putarent.</i>	☐	☐
ε) <i>Cato patres admonebat ut opibus urbis confiderent.</i>	☐	☐
στ) <i>Omnes patres ficum recentem esse putaverunt.</i>	☐	☐
ζ) <i>Patres ubi ficum viderunt, dixerunt eam praecocem esse.</i>	☐	☐
η) <i>Cum Cato ficum patribus ostendisset, omnes eam Carthagine decerptam esse dixerunt.</i>	☐	☐
θ) <i>Cato admonebat patres ut nimiam fiduciam deponerent.</i>	☐	☐

- ι) *Cato his verbis patres admonebat: “Cavete periculum, tutamini patriam, opibus urbis confidite.”*

III. Ερωτήσεις - Ασκήσεις πολλαπλής επιλογής

1. Η υποτακτική της πλάγιας ερωτηματικής πρότασης του κειμένου είναι χρόνου ενεστώτα διότι:

- α) δηλώνεται το υστερόχρονο και ο χρόνος του ρήματος της κύριας πρότασης είναι αρκτικός.
- β) δηλώνεται το σύγχρονο και ο χρόνος του ρήματος της κύριας πρότασης είναι αρκτικός.
- γ) δηλώνεται το προτερόχρονο και ο χρόνος του ρήματος της κύριας πρότασης είναι αρκτικός.
- δ) δηλώνεται το προτερόχρονο και ο χρόνος του ρήματος της κύριας πρότασης είναι ιστορικός.
- ε) δηλώνεται το υστερόχρονο και ο χρόνος του ρήματος της κύριας πρότασης είναι ιστορικός.
- στ) δηλώνεται το σύγχρονο και ο χρόνος του ρήματος της κύριας πρότασης είναι ιστορικός.

Να σημειώσετε την ένδειξη X στο οικείο πλαίσιο.

2. Ο τύπος “quo” στην τελευταία περίοδο του κειμένου συντακτικώς είναι:

- α) αφαιρετική του μέσου
- β) αφαιρετική του τρόπου
- γ) αφαιρετική του χρόνου
- δ) αφαιρετική της αιτίας
- ε) .....

Να σημειώσετε την ένδειξη X στο οικείο πλαίσιο ή, αν δεν συμφωνείτε με τις επιλογές που σας δίνονται, να συμπληρώσετε τη δική σας απάντηση.

IV. Ερωτήσεις - ασκήσεις σύζευξης

1. Στηριζόμενοι στο κείμενο να γράψετε δίπλα σε κάθε ερώτηση το γράμμα της αντίστοιχης απάντησης. Τέσσερις προτάσεις που καταχωρίζονται στη στήλη των απαντήσεων δεν ανταποκρίνονται σε αντίστοιχες ερωτήσεις.

Ερωτήσεις

- 1) *Quid Cato in curiam attulit?*
- 2) *Quibus Cato ficum praecocem ostendit?*
- 3) *Quid patres Cato interrogavit?*
- 4) *Quando ficus decerpta est ex arbore?*
- 5) *Admonuitne Cato patres ut fiduciam nimiam deponerent?*
- 6) *Quis ficum praecocem ex Carthagine attulit?*
- 7) *Quid Cato fico praecoci impetravit?*
- 8) *Quando res publica in extremo discrimine fuit?*

Απαντήσεις

- α) *Patribus.*
- β) *Ante tertium diem.*
- γ) *Certe.*
- δ) *Cato.*
- ε) *Quondam.*
- στ) *Impetravit ut patres hostem prope esse sentirent.*
- ζ) *Patres.*
- η) *Minime vero.*
- θ) *Ante quartum diem.*
- ι) *Interrogavit eos quando ficum decerptam esse ex arbore putarent.*
- ια) *Ficus praecox ante tertium diem Carthagine decerpta est.*
- ιβ) *Ficum praecocem ante tertium diem Carthagine decerptam.*

2. Να αντιστοιχίσετε τις λατινικές λέξεις της Α΄ στήλης με τις σημασίες που δίνονται στη Β΄ στήλη αναγράφοντας μέσα στο πλαίσιο τον αριθμό της αντίστοιχης λέξης της Α΄ στήλης. Στη Β΄ στήλη υπάρχουν δύο σημασίες των οποίων δεν δίδεται η αντίστοιχη λατινική λέξη, την οποία θα πρέπει να συμπληρώσετε, ενώ στην Α΄ στήλη υπάρχουν δύο λατινικές λέξεις των οποίων δεν δίδονται οι αντίστοιχες σημασίες, τις οποίες επίσης θα πρέπει να συμπληρώσετε:

A	B
1) <i>affero</i>	☐ πιστεύω
2) <i>ostendo</i>	☐ φροντίζω για...
3) <i>quando</i>	☐ νομίζω
4) <i>decerpo</i>	☐ ρωτάω
5) <i>scio</i>	☐ φέρνω
6) <i>confido</i>	☐ δείχνω
7) <i>depono</i>	☐ γνωρίζω
8) <i>sumo</i>	☐ πότε
9) <i>interrogo</i>	☐ κόβω
10) <i>puto</i>	☐ εμπιστεύομαι, στηρίζομαι
11)	☐ .....
12)	☐ .....

3. Βάσει του κειμένου να αντιστοιχίσετε τις λατινικές λέξεις της Α΄ στήλης με τους όρους της Β΄ αναγράφοντας μέσα στο πλαίσιο τον αριθμό της αντίστοιχης λέξης της Α΄ στήλης. Στη Β΄ στήλη υπάρχουν τέσσερις όροι των οποίων δεν δίδεται η αντίστοιχη λέξη.

A	B
1) <i>patribus</i>	☐ κατηγορηματικός προσδιορισμός
2) <i>neminem</i>	☐ υποκείμενο
3) <i>recentem</i>	☐ επιθετικός προσδιορισμός
4) <i>extremo</i>	☐ δοτική προσωπική κτητική
5) <i>urbis</i>	☐ γενική αντικειμενική
6) <i>vobis</i>	☐ αφαιρετική του μέσου
7) <i>ipsi</i>	☐ αντικείμενο
	☐ αφαιρετική του τρόπου
	☐ κατηγορούμενο
	☐ γενική υποκειμενική

γενική κτητική

3. Συνδυασμός ασκήσεων ανοικτού και κλειστού τύπου

1. Να σημειώσετε την ένδειξη X στο οικείο πλαίσιο και να δικαιολογήσετε την επιλογή σας στην περίπτωση που θεωρείτε κάτι εσφαλμένο:

	Σωστό	Λάθος
α) <i>Interrogavi vos quando ficus ex arbore decerpta esset.</i>	☐	☐
β) <i>Interrogavi vos quando ficus ex arbore decerpta sit.</i>	☐	☐
γ) <i>Interrogaveram vos quando ficus ex arbore decerpatur.</i>	☐	☐
δ) <i>Interrogavi vos quando ficus ex arbore decerperetur.</i>	☐	☐
ε) <i>Interrogo vos quando ficus ex arbore decerpta esset.</i>	☐	☐
στ) <i>Interrogaveram vos quando ficus ex arbore decerpta sit.</i>	☐	☐
ζ) <i>Interrogaveram vos quando ficus ex arbore decerpta esset.</i>	☐	☐
η) <i>Interrogabo hos quando arbor decerpta sit.</i>	☐	☐
θ) <i>Interrogabam hos quando arbor decerptus esset.</i>	☐	☐
ι) <i>Interrogabam hos quando arbor decerptus sit.</i>	☐	☐

2. Η λέξη “muris” του κειμένου είναι:

- α) δοτική πληθυντικού
- β) αφαιρετική πληθυντικού
- γ) γενική ενικού
- δ) ονομαστική ενικού

Να σημειώσετε την ένδειξη X στο οικείο πλαίσιο και να δικαιολογήσετε την επιλογή σας.

3. Ο υποθετικός λόγος του κειμένου εκφράζει:

- α) υπόθεση ανοικτή
- β) υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα
- γ) υπόθεση πιθανή ή δυνατή

Να σημειώσετε την ένδειξη X στο οικείο πλαίσιο και να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.³⁵

---

³⁵ Βλ. υποσημ. 34.

4. Η λέξη “prope” του κειμένου είναι:

- α) πρόθεση
- β) επίρρημα
- γ) ουσιαστικό
- δ) επίθετο

Να σημειώσετε την ένδειξη X στο οικείο πλαίσιο και να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

5. Να συμπληρώσετε τα κενά επιλέγοντας από τις λέξεις που δίδονται μέσα στις παρενθέσεις τη λέξη που κάθε φορά απαιτείται, αφού τη μεταφέρετε στον κατάλληλο τύπο. Τα ρήματα με τα οποία θα συμπληρώσετε τα κενά των κυρίων προτάσεων να τεθούν, σε προστακτική ενεστώτα· στην περίπτωση που εκφράζεται απαγόρευση τα κενά να συμπληρωθούν σύμφωνα με τους γνωστούς σας κανόνες. Να προσέξετε ώστε οι προτάσεις να είναι νοηματικώς αποδεκτές και να δικαιολογήσετε τις επιλογές σας στις περιπτώσεις που δηλώνεται απαγόρευση:

α) *Cum patres ficum, quam ex Carthagine Cato in curiam attulit, esse ..... , is dixit: “..... ficum ante tertium diem Carthagine decerptam esse.”* (recens, respondeo, scio)

β) *Legatus his verbis milites admonebat: “Ne ..... fortunam adversam; ..... vestris et adversarios contundetis.”* (deploro, confido, vis)

γ) *Mi, fili, ... contra iniuriam; nemini.....* (repugno, noceo)

δ) *Ille dixit eis: “In suppliciis deorum ..... sed domi parci ..... ”* (sum, magnificus)

ε) *Nemo ..... fiduciam suam; pleni fiduciae metum .....* (amitto, expello)

στ) *..... portas Belli, ... pacem.* (claudio β' πληθ., restituo β' πληθ.)

ζ) *Pueri, ... esse ..... et aperte .....* (nolo, impudens, mentior)

η) *Cum Cato ficum patribus ..... , omnes eam ..... esse putaverunt.* (ostendo, recens)

θ) *Dux admonebat milites ut nimiam fiduciam .....* (depono)

ι) *Mi fili, ... improbos viros .....* (nolo, sequor)